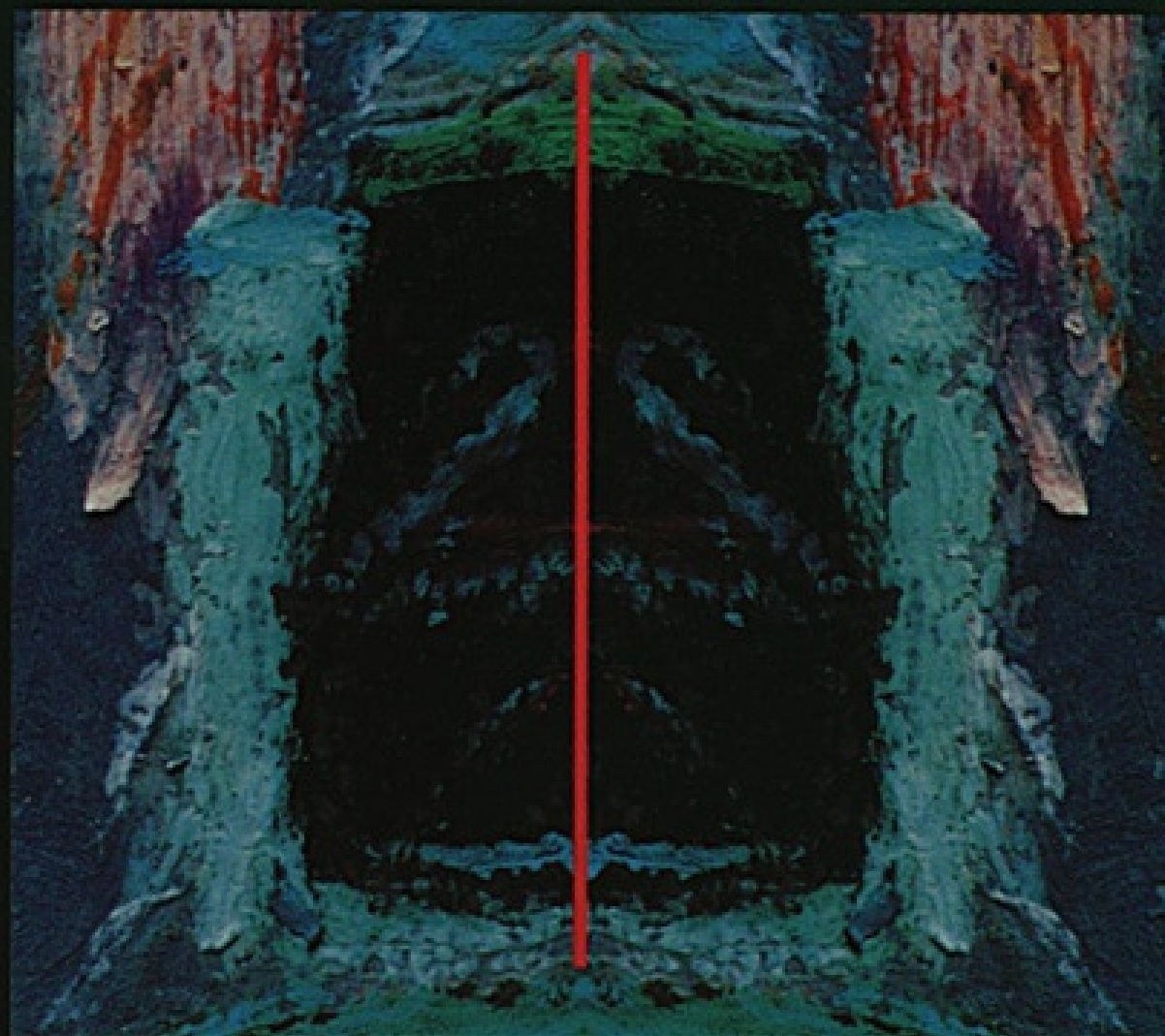

KERYKS

MIĘDZYNARODOWY PRZEGLĄD KATECHETYCZNO-PEDAGOGICZNO-RELIGIJNY
INTERNATIONALE RELIGIONSPÄDAGOGISCH-KATECHETISCHE RUNDSCHAU
III 2004 2

Pedagogika religii / Religionspädagogik

Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
Wydział Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
Wydział Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Institut für Katholische Theologie der Hochschule Vechta – Lehrstuhl für Praktische Theologie:
Religionspädagogik und Pastoraltheologie

W kierunku praktyki **Aus der Praxis**

XXII Symposium Sekcji Dydaktyki AKRK
14-15 lutego 2003 r. w Schmerlenbach.
Temat: Dydaktyka korelacyjna

XXII Symposion der AKRK-Sektion Didaktik.
Korrelationsdidaktik. Reader zur inhaltlichen
Vorbereitung und als Arbeitsgrundlage des Symposiums
vom 14.-15. Februar 2003 in Schmerlenbach

Egon Spiegel

Przyporządkowanie dydaktyki korelacyjnej i symbolicznej **Zuordnung von Korrelations- und Symboldidaktik**

Główne problemy dydaktyki korelacyjnej wynikają z założenia, że w jej ramach można korelować ze sobą „objawienie” z jednej strony oraz „życie” z drugiej. Tak naprawdę jednak korelować ze sobą można tylko doświadczenia („życie”) a wraz z nimi to co je przekracza („objawienie”), to znaczy bieżące i przekazane doświadczenia, a wraz z nimi również odniesienie do Boga („wiara”) ujawniające się w obecnej, ale także przeszłej praktyce życiowej.

Jądrem dydaktyki korelacyjnej jest dydaktyka symboliczna. Korelowanie odbywa się na korzyść skutecznego symbolizowania. Koreluję na przykład aktualne doświadczenie relacji z doświadczeniem przekazanym, ponieważ wiara, uzyskana choćby z bieżących doświadczeń relacji, poprzez ten fakt może znaleźć potwierdzenie, że doświadczenie relacji (symbol) wskazuje – poza siebie – na boską moc tworzącą relację (to co jest symbolizowane). Dydaktyka korelacyjna służy dydaktyce symbolicznej i dlatego jest jej przyporządkowana.

Jeśli korelatami są bieżące oraz przekazane doświadczenia relacji (mogą nimi być również przedmioty bądź symbole przedmiotowe), wówczas oznaczałoby to w formie modelu ułamkowe-

Zentrale Probleme der Korrelationsdidaktik resultieren aus der Annahme, dass im Rahmen der Korrelationsdidaktik „Offenbarung“ auf der einen und „Leben“ auf der anderen Seite zu korrelieren sei. In Wirklichkeit können nur Erfahrungen („Leben“) und *mit ihm* das über sie Hinausweisende („Offenbarung“) korreliert werden, d.h. aktuelle und tradierte Erfahrungen und damit der in sowohl gegenwärtiger als auch vergangener Lebenspraxis ausscheinende Gottesbezug („Glaube“).

Kern der Korrelationsdidaktik ist die Symboldidaktik. Korrelieren geschieht im Interesse eines effizienten Symbolisierens. Ich korreliere (beispielsweise) aktuelle Beziehungserfahrungen mit tradierten, weil dadurch etwa der an aktuellen Beziehungserfahrungen gewonnene Glaube bestätigt werden kann, dass Beziehungserfahrungen (das Symbol) über sich hinaus auf eine beziehungsstiftende göttliche Macht (das Symbolisierte) verweisen. Korrelationsdidaktik dient der Symboldidaktik und ist insofern dieser zugeordnet.

Sind die Korrelate aktuelle und tradierte *Beziehungserfahrungen* (es könnten auch *Gegenstände/ Gegenstandssymbole*) sein, so hieße das in der Darstellung eines Bruchmodells, dass auf der Zäh-

go, że na płaszczyźnie licznika zakłada się odpowiednik w formie xa i xb . Przy czym x oznacza to co wspólne dla obu korelatów, np. zachowanie prospołeczne, podczas gdy a i b oznaczają różne przykłady zachowania prospołecznego. Na przykład a oznacza bezpośrednią pomoc ofierze wypadku drogowego, b natomiast działanie biblijnego Samarytanina. We wspólnym (!) mianowniku B , tutaj: Bóg rozumiany w aspekcie mocy tworzącej relacje, wyraża się teologiczna klamra korelowania. W przypadku korelowania zorientowanego na jakimś przedmiocie natury wspólny mianownik mógłby nazywać się np. A i tym samym *explicite* oznaczać Boga rozumianego jako Boga Stworzyciela.

Model ułamkowy xa/B z jednej strony, a xb/B z drugiej pokazuje, że w praktyce korelacyjnej dydaktyki symbolicznej należy zakładać nie tylko – po pierwsze – odpowiednik korelatów, lecz – po drugie – również klamrę, poprzez jedną jedyną, adekwatną podstawę teologiczną. Pod względem dydaktyki symbolicznej korelaty xa i xb w idealnym przypadku, w równym stopniu i wzajemnie się wzmacniając wskazują poza siebie ku reflektowanej w teologii B egzystencji Boga jako mocy tworzącej relacje.

Podstawowa problematyka korelacyjnej dydaktyki symbolicznej polega w praktyce na tym, że należy w taki sposób doprowadzać do spotkania różnych doświadczeń (a i b) na tle wewnętrznej spójności (x) na podstawie adekwatnej teologii (B) i tak zasklepić ze sobą, by bieżące doświadczenia zmuszały nas do refleksji pod kątem wymiaru ich głębi, ich transcendentnego „nadmiaru”, ich (boskiego) „więcej”.

lerebene eine Entsprechung in Form von xa und xb vorausgesetzt wird. Dabei steht x für die Gemeinsamkeit der beiden Korrelate, z.B. prosoziales Verhalten, und a und b für unterschiedliche Beispiele prosozialen Verhaltens, z.B. a -ktuelle Unfallhilfe und b -iblisches Samariterhandeln. Im gemeinsamen (!) Nenner B , hier: Gott unter dem Aspekt einer beziehungsstiftenden Macht, drückt sich die theologische Klammer des Korrelierens aus. Im Falle eines naturgegenständlich orientierten Korrelierens könnte der gemeinsame Nenner z.B. A heißen und damit Gott explizit als Schöpfergott akzentuieren.

Das Bruchmodell xa/B auf der einen und xb/B auf der anderen Seite veranschaulicht, dass in der Praxis einer korrelativen Symboldidaktik nicht nur erstens eine Entsprechung der Korrelate, sondern zweitens auch die Verklammerung durch eine einzige, adäquate theologische Basis vorausgesetzt werden muss. Symboldidaktisch verweisen die Korrelate xa und xb im Idealfall gleichermaßen und sich gegenseitig verstärkend über sich hinaus auf die in der Theologie B reflektierte Existenz Gottes als einer beziehungsstiftenden Macht.

Die Grundproblematik einer korrelativen Symboldidaktik liegt in der Praxis darin: differente Erfahrungen (a und b) vor dem Hintergrund einer inneren Kongruenz (x) auf der Basis einer adäquaten Theologie (B) so zusammenzubringen und ineinanderzufügen, dass aktuelle Erfahrungen auf die Reflexion hinsichtlich ihrer Tiefendimension, ihres transzendenten Überschusses, ihres (göttlichen) Mehr drängen.